

Salmon Farming around the Globe

Dynamics in
Production, Sales, Pricing,
Earnings and Investments

by / Ragnar Nystøyl

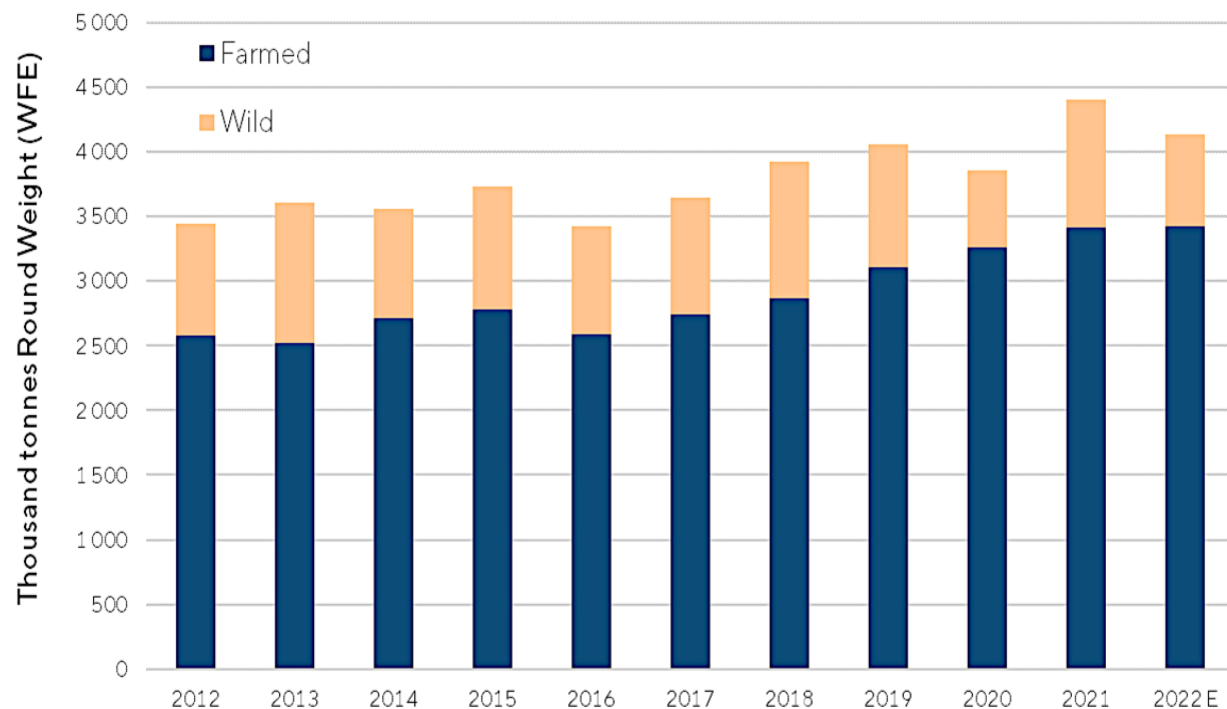
Løkshøll, Runavík
Faroe Islands, 17th March 2023

KONTALI

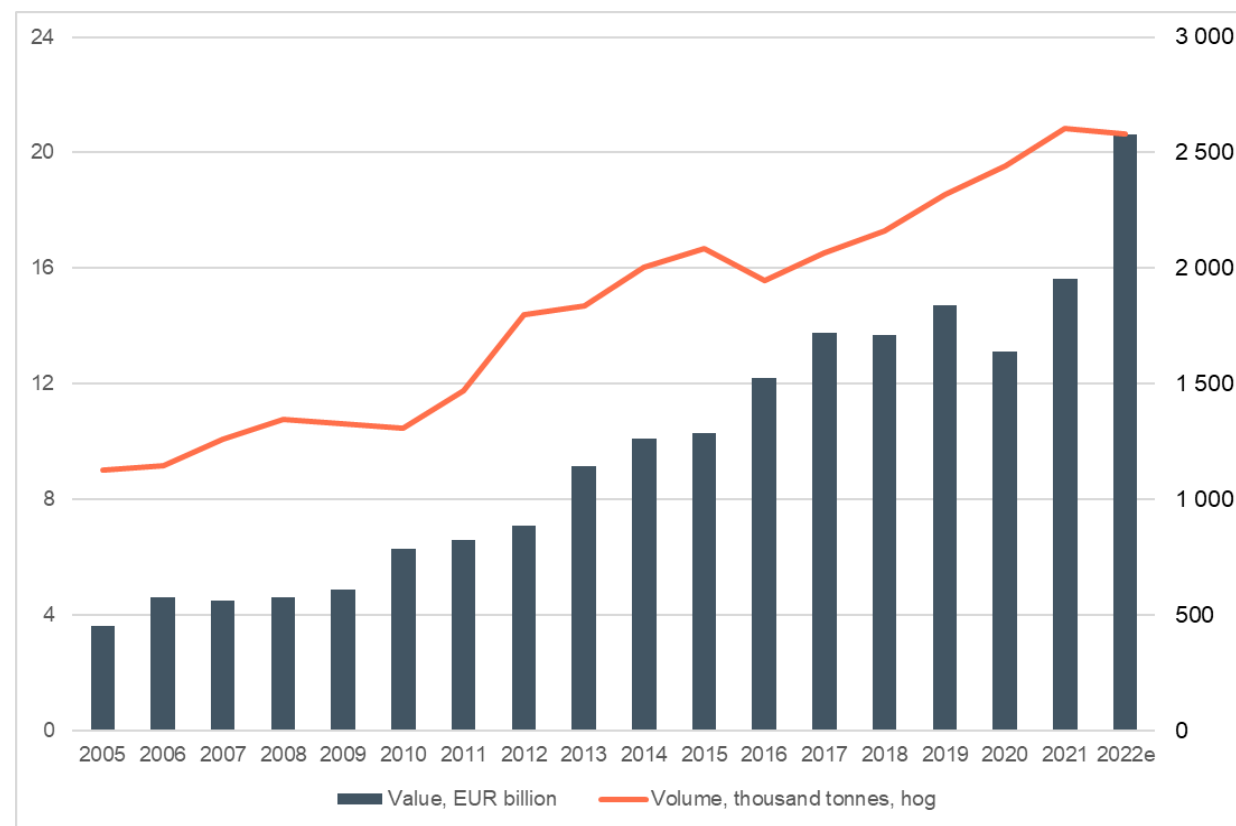

Det store bildet - 2022..

Ingen volumvekst for «Farmed Salmon / Trout»,
Og en betydelig nedgang for «Wild salmon»

For Atlantisk laks, gav 2022 en volumnedgang på 1 %, men samtidig rekord-høy verdi og verdi-utvikling (+32%)

Lakseverdenen – Noen sammenstillinger

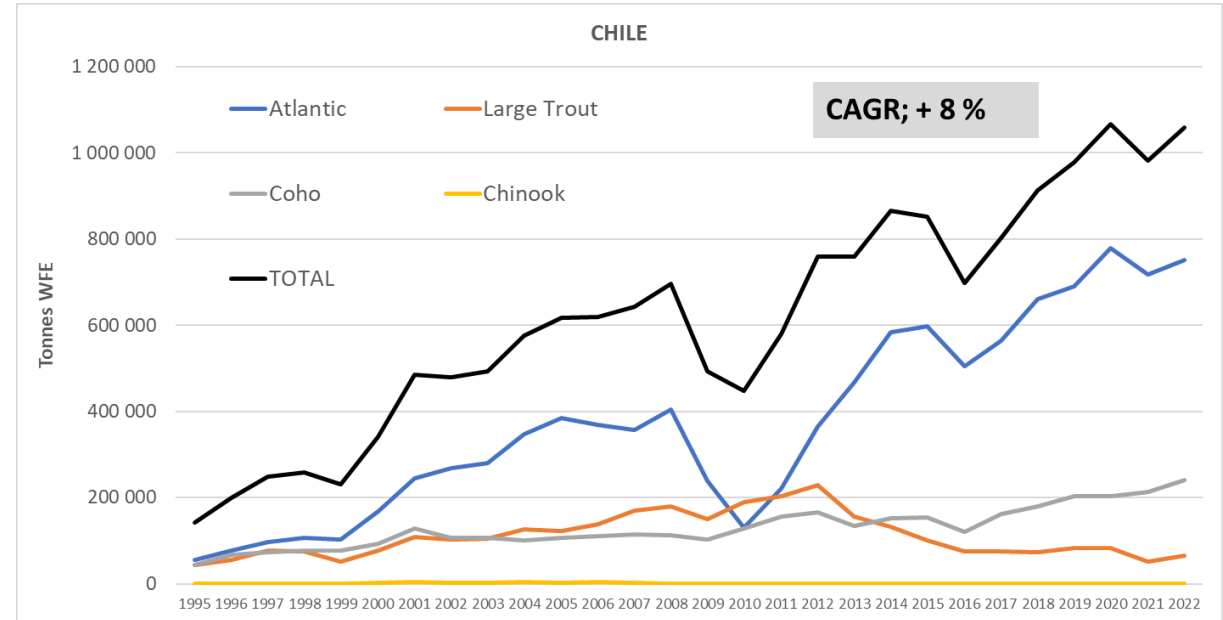
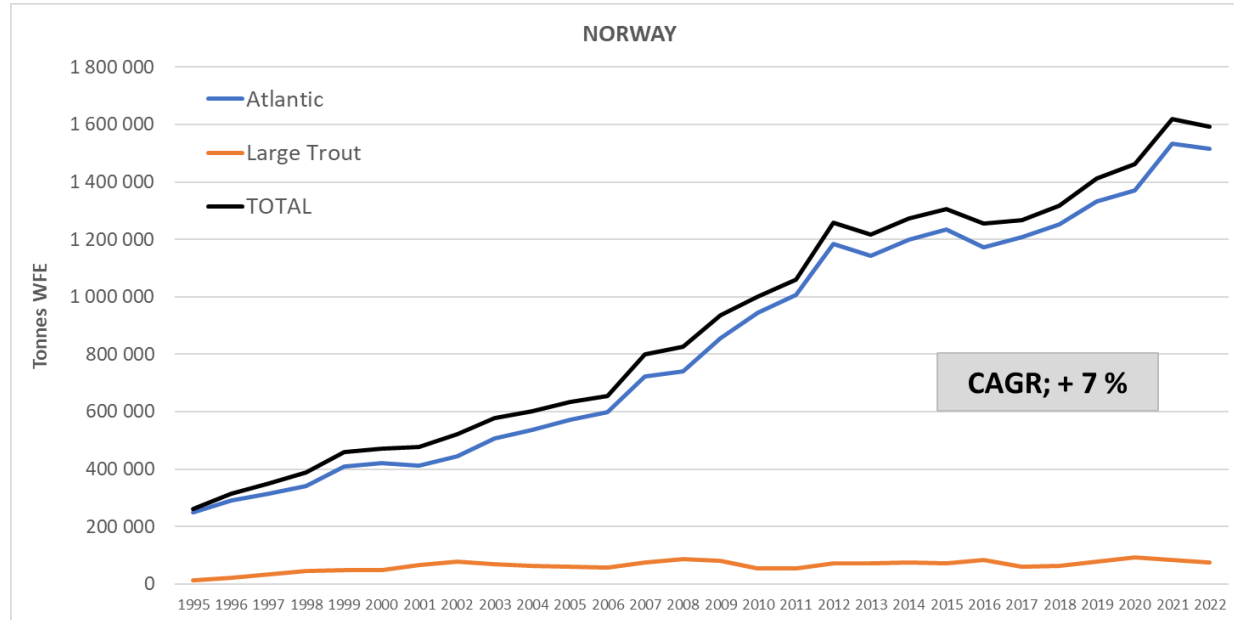

Ulike regioner – Ulike størrelser

**Ulik påvirkning
på
Verdensmarkedet
og
Nasjonal / Regional
betydning**

De «store», - men også vekstvinnere 1995 – 2022

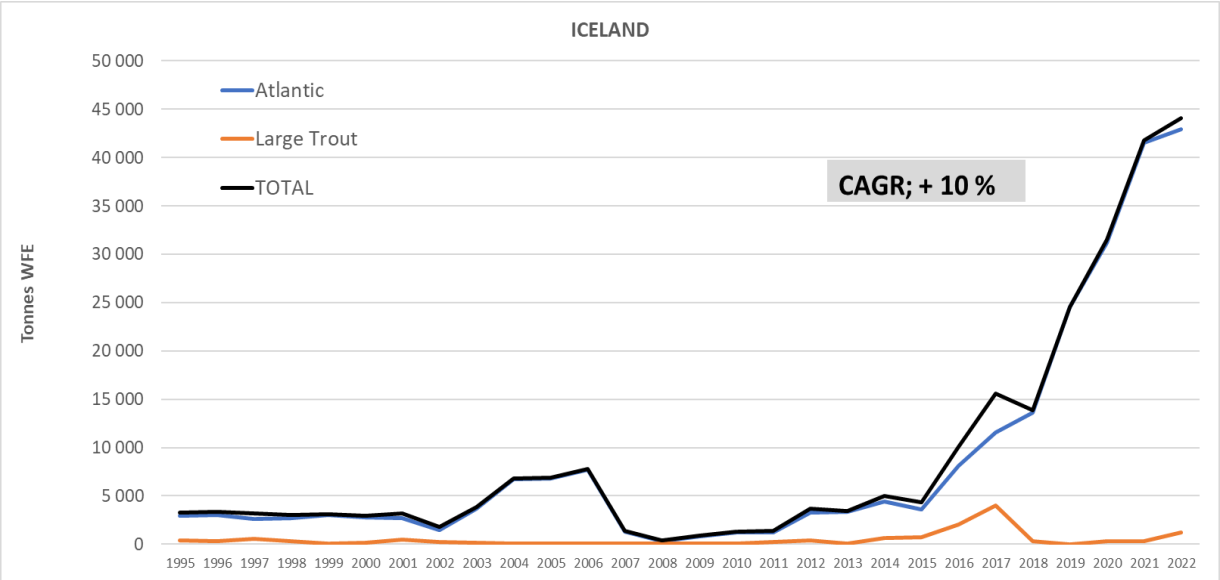
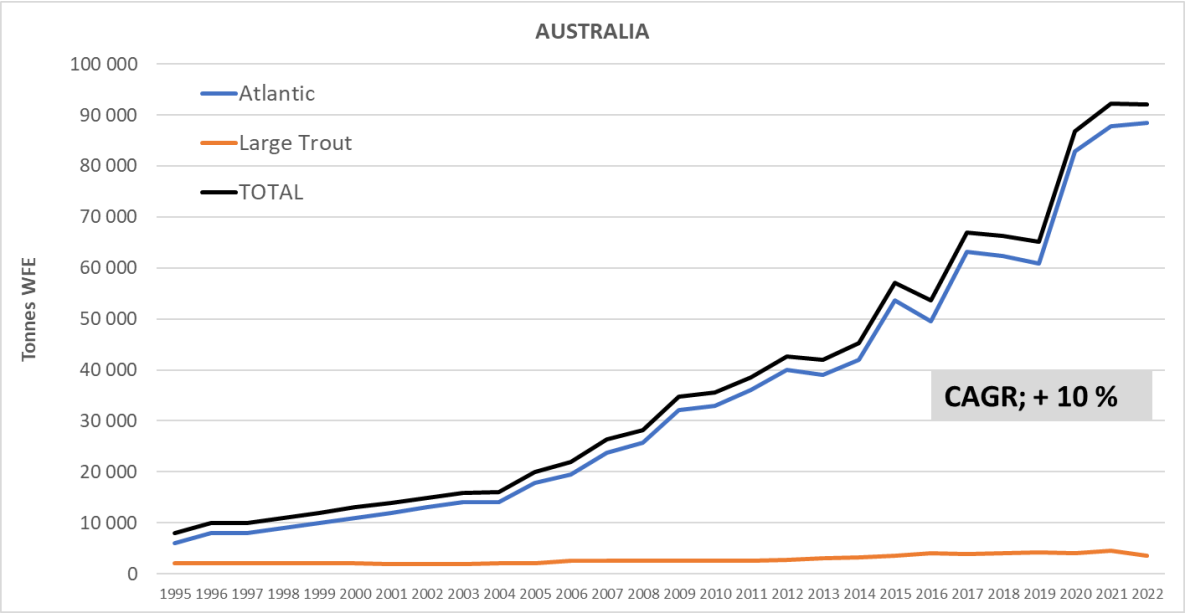
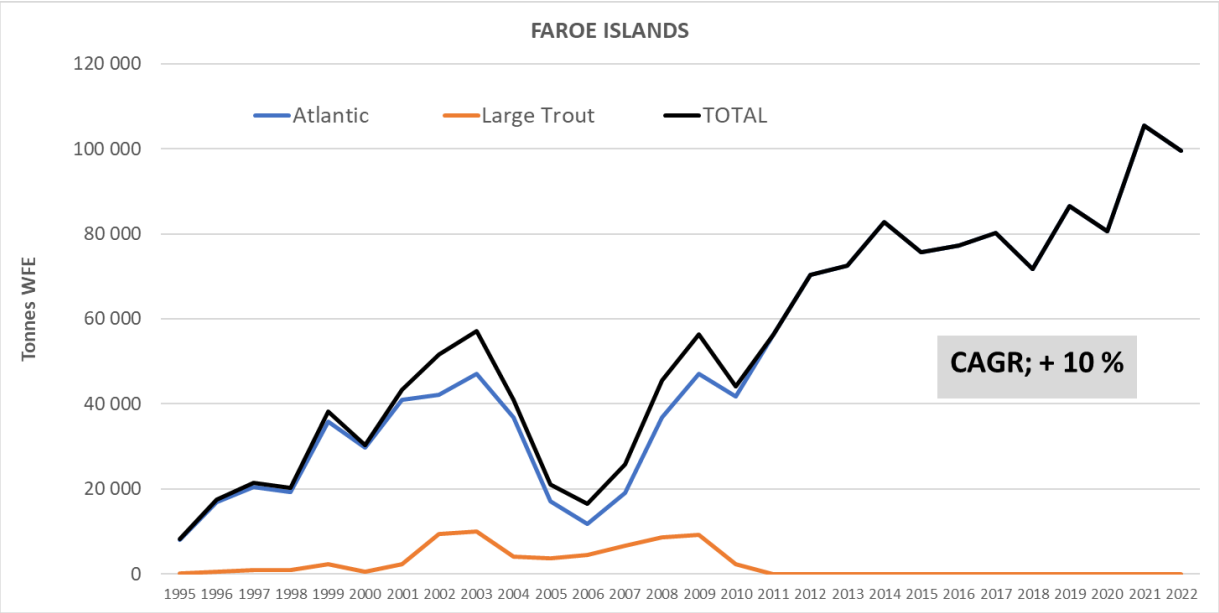
Norge & Chile

Norge & Chile;

- Representerer ca. 77 % av verdens slaktevolum «Laksefisk» i 2022
- Står for ca. 85 % av veksten i verdens lakseproduksjon mellom 95-22

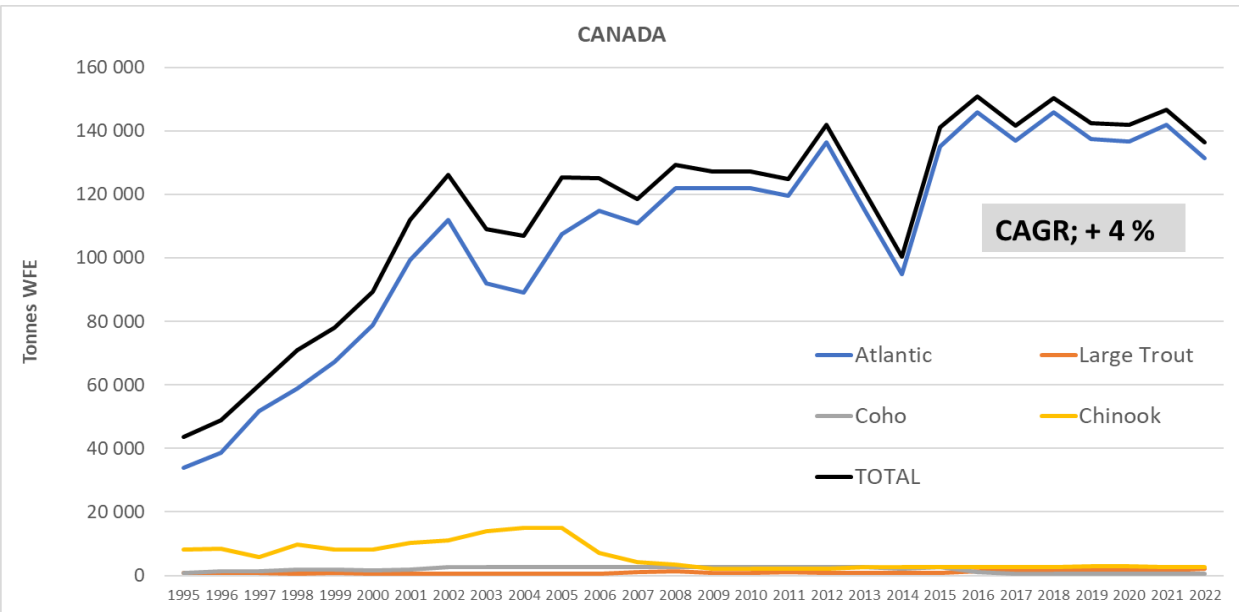
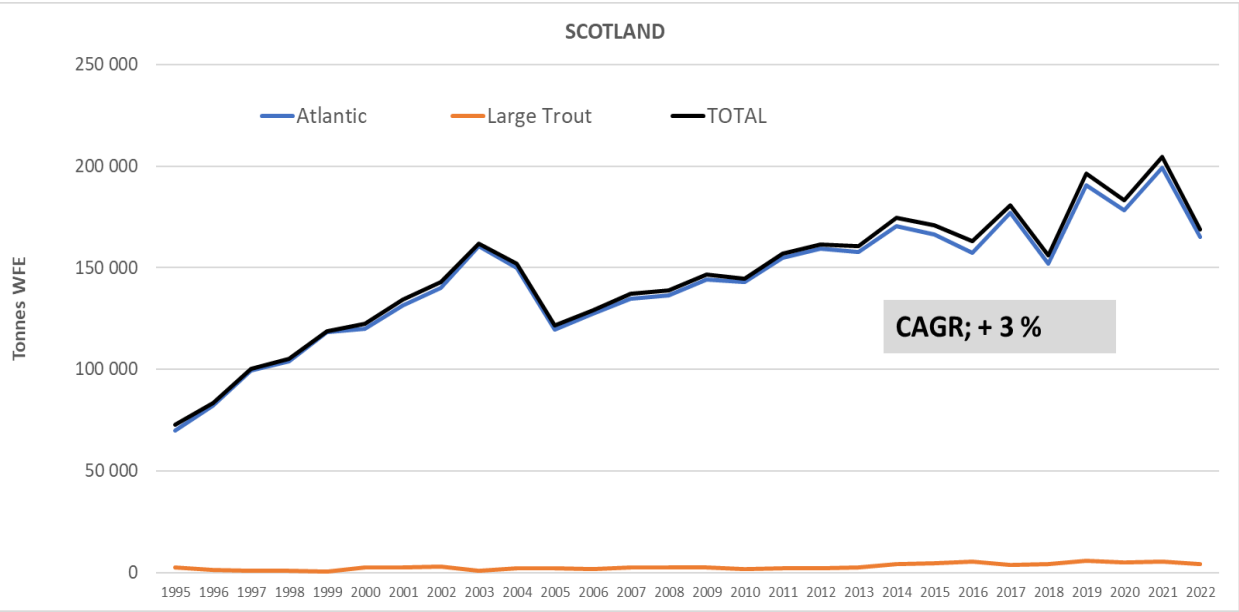
Vekstvinners; I «mellomklassen» ; 1995 - 2022

KONTALI

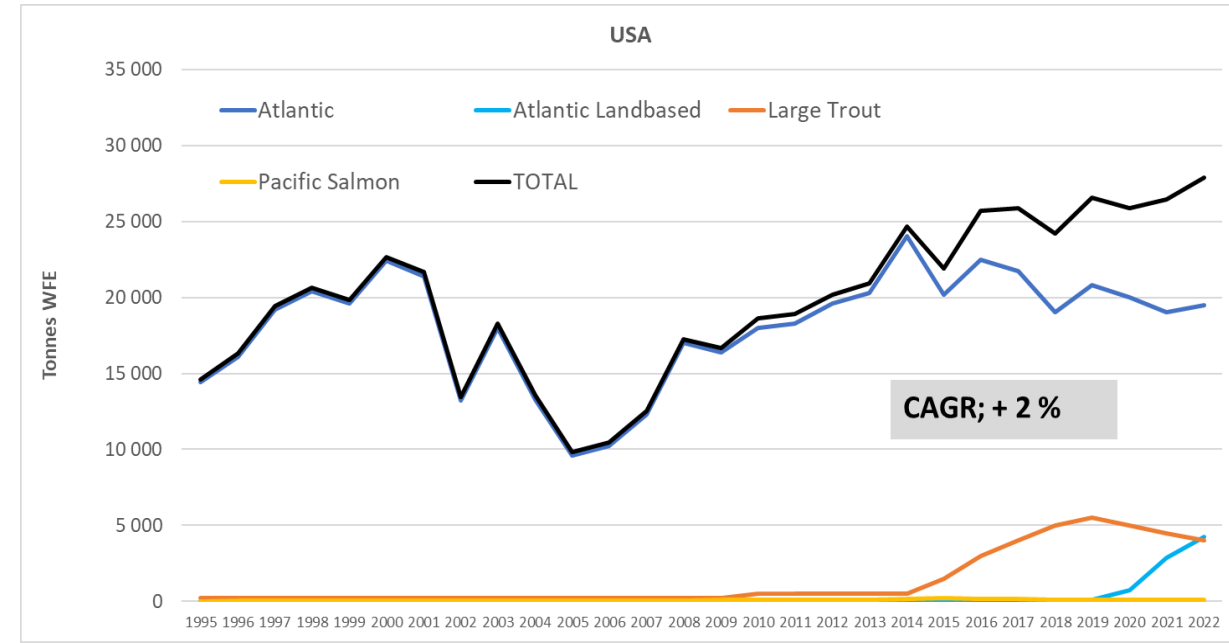
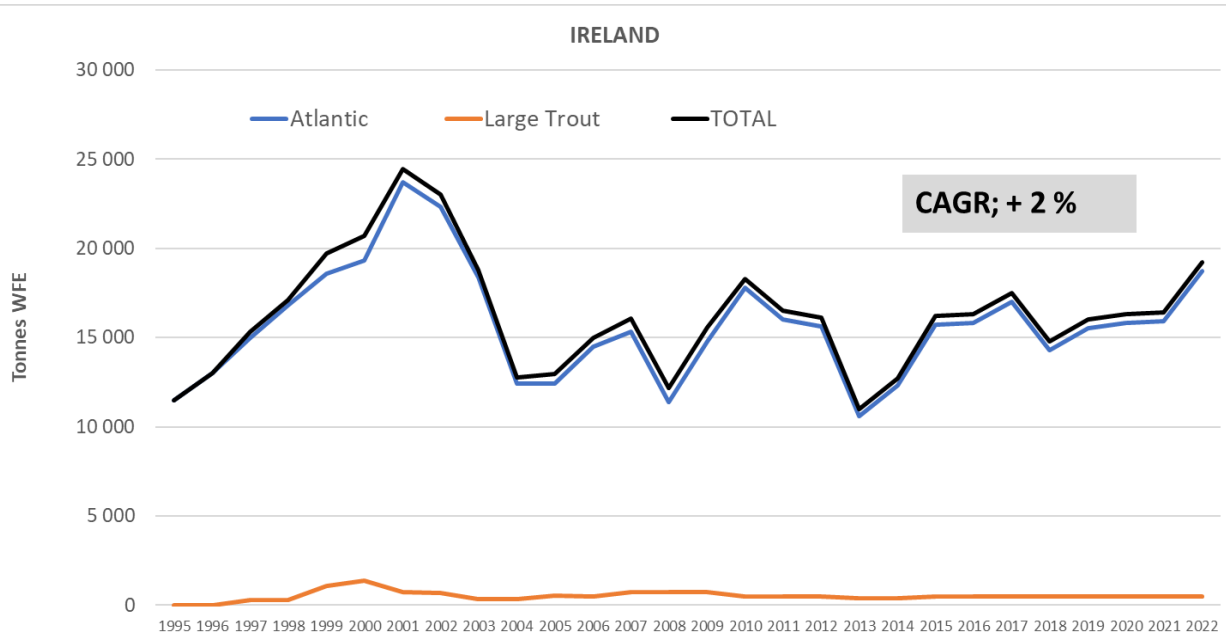
Systemizing the world of aquaculture and fisheries

Viktige lakseproduserende regioner – taper terreng; Skottland og Canada

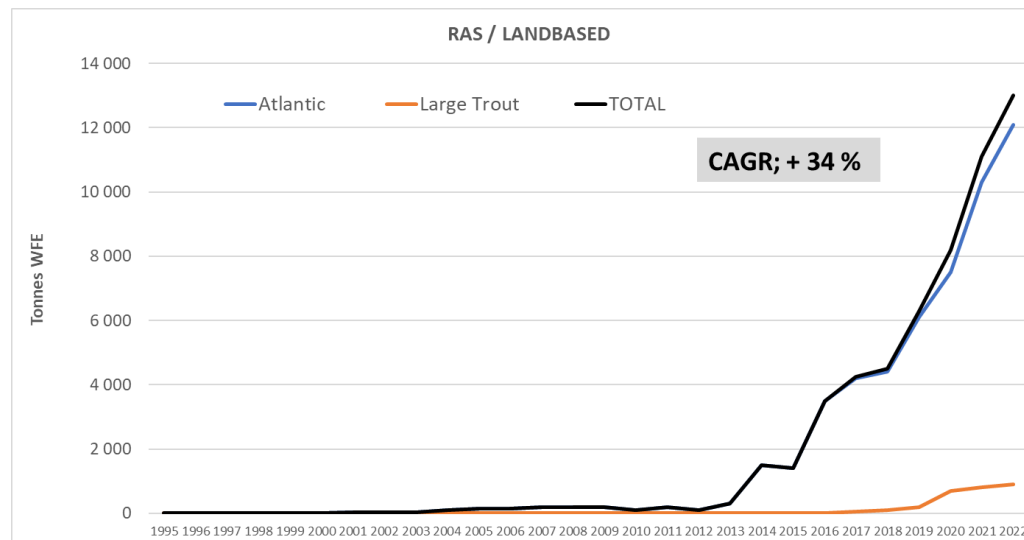

Små produksjonsregioner – Uten vekst....

+

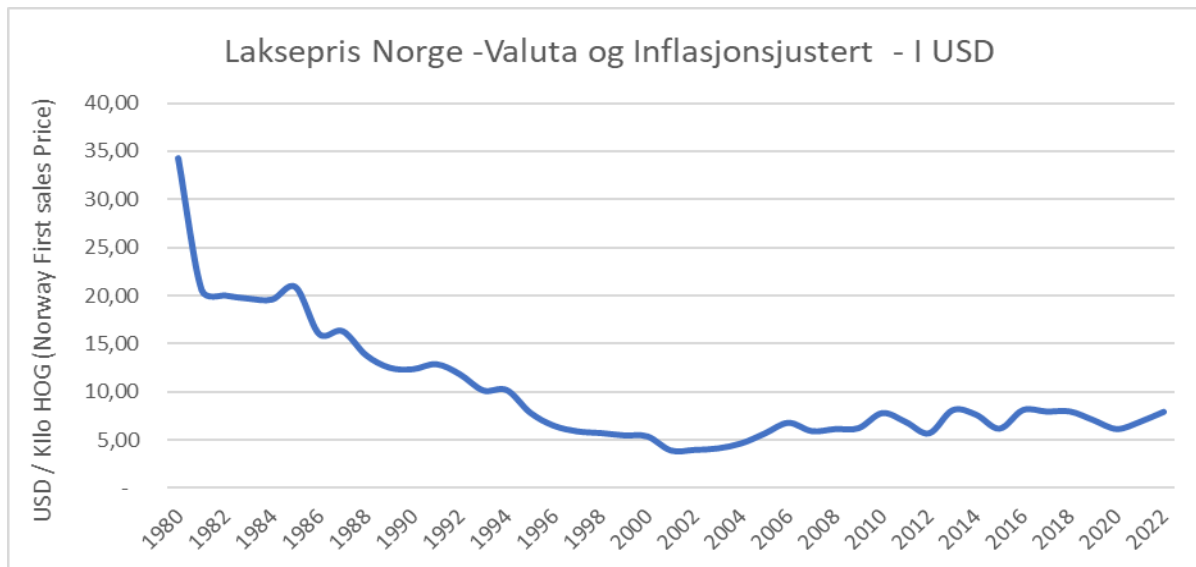
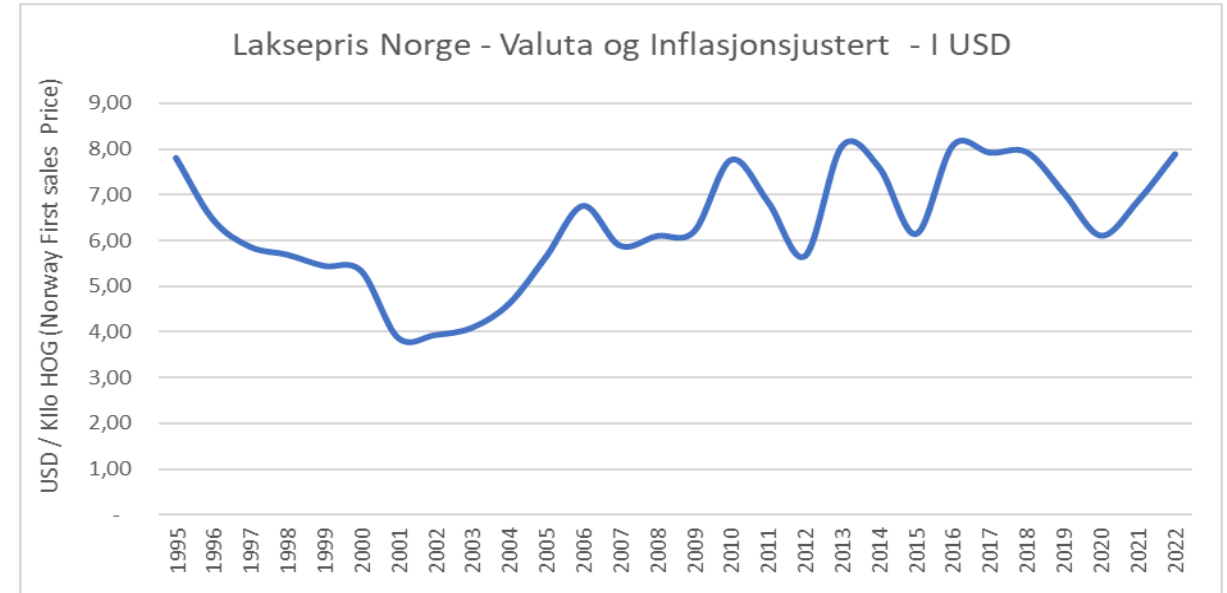
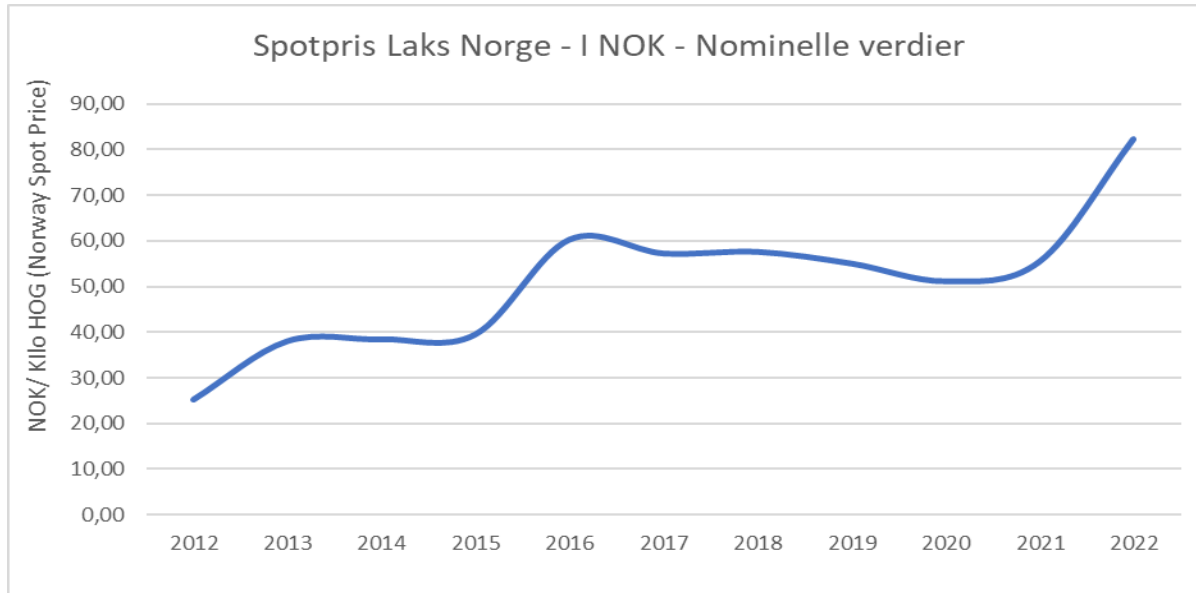
Og en gruppe med ny produksjonsteknologi, marginal – men i vekst....

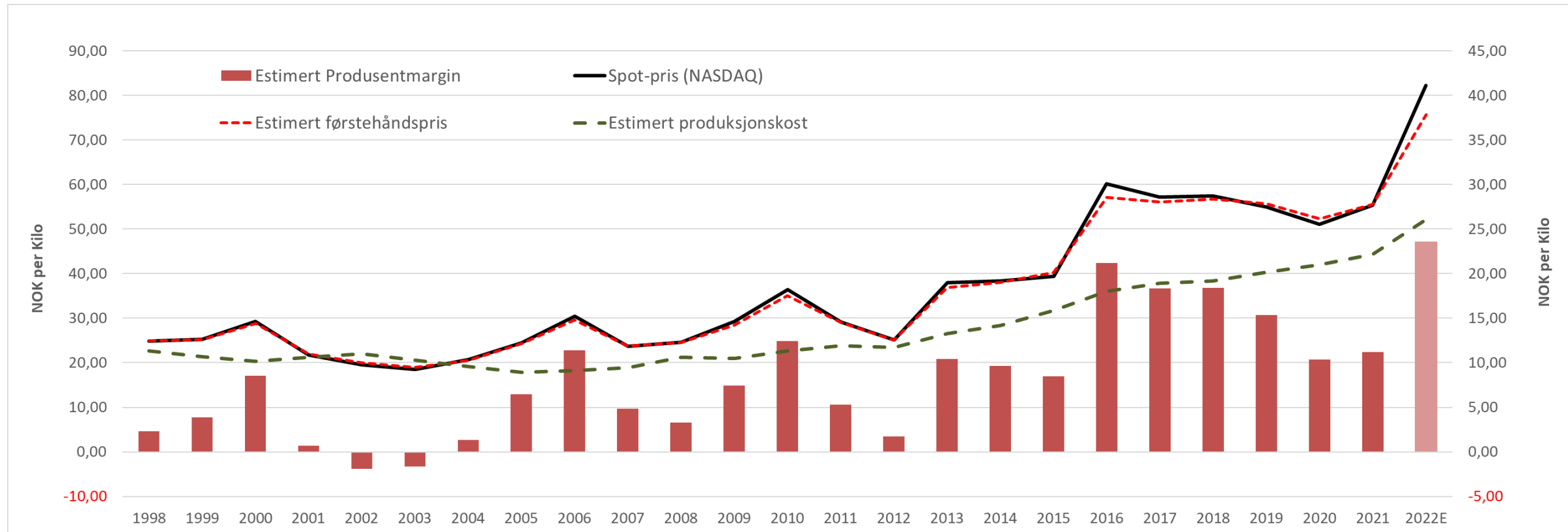
KONTALI

Systemizing the world of aquaculture and fisheries

Hva har skjedd med lakseprisen – Historisk ?

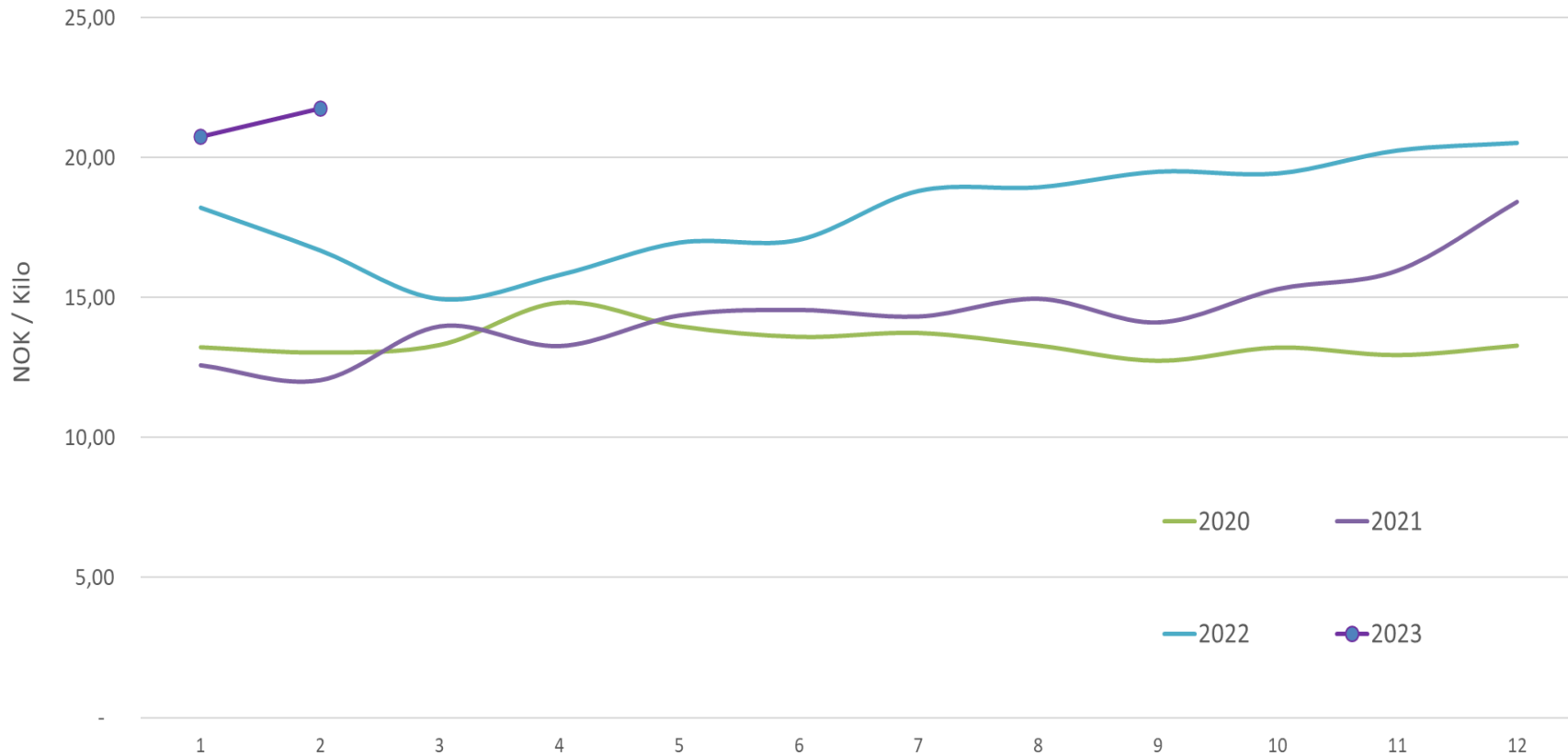

Sterk prisvekst- men også den antatt sterkeste årlige kostnadsveksten (nominell) på lenge

Fórpris – Den største driveren bak økte kostnader

Fórpris - Basis Norsk eksport av fôr til laks/ørret (Island, Færøyene, Russland , Skottland)

Økning i årlig gj.snittspris:

21 vs. 20: **+ 11 %**

22 vs. 21: **+ 26 %**

23 vs.22 (Jan/Feb) **+22 %**

Ulike regioner;

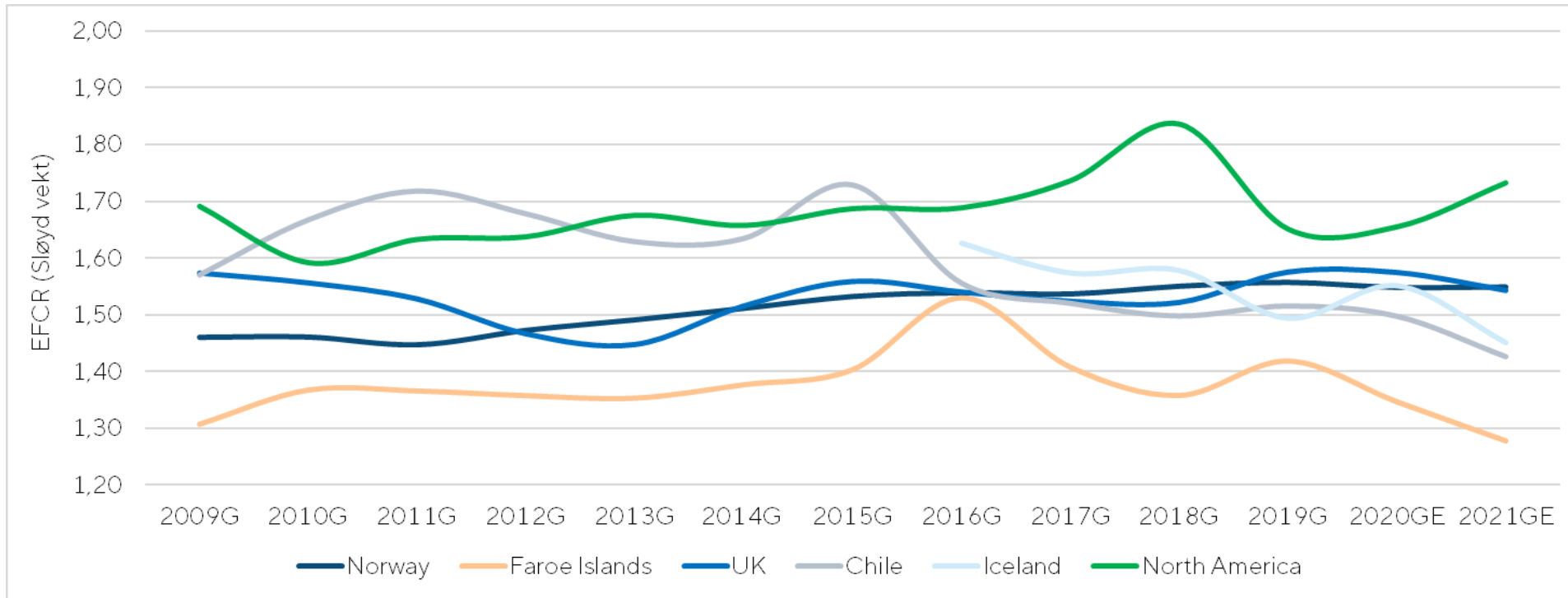
Ulik «performance»

**- > Ulik påvirkning
på:**

- Kostnader,**
- Inntekter**
- Marginer**

EFCR – Økonomisk Førfaktor, sløyd vekt

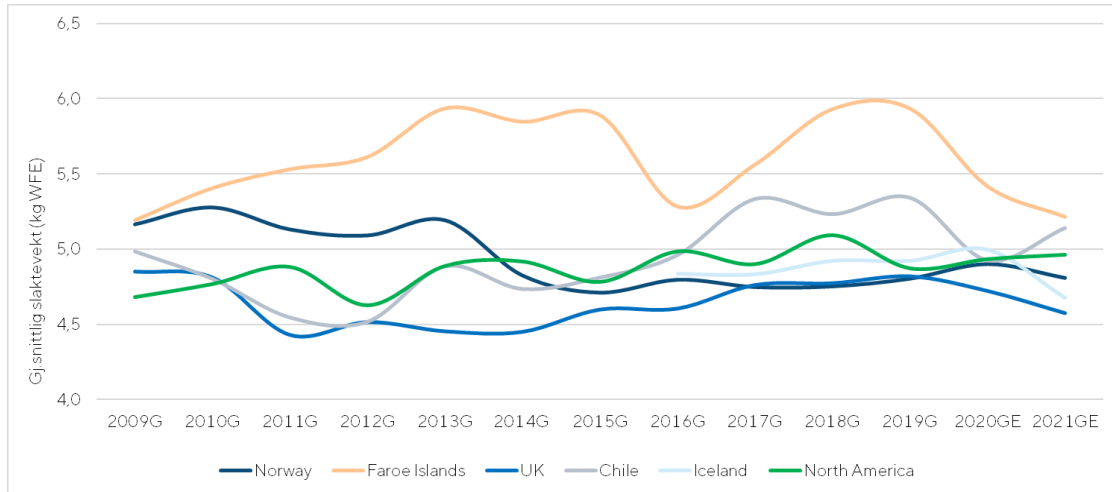
Atlantisk laks - Per generasjon

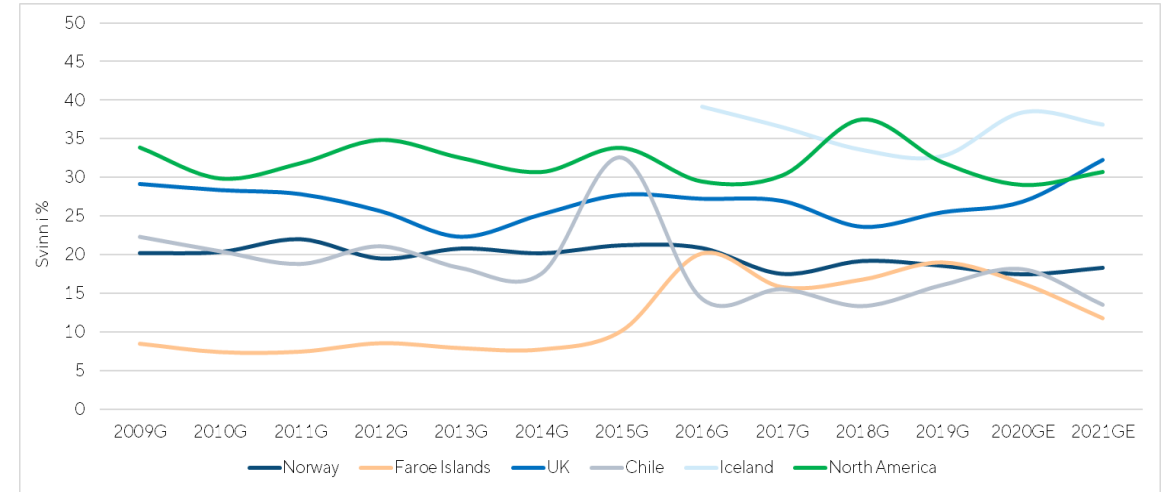
Slaktevekt og Svinn; gir Smoltutbytte som faktor

Atlantisk laks - Per generasjon

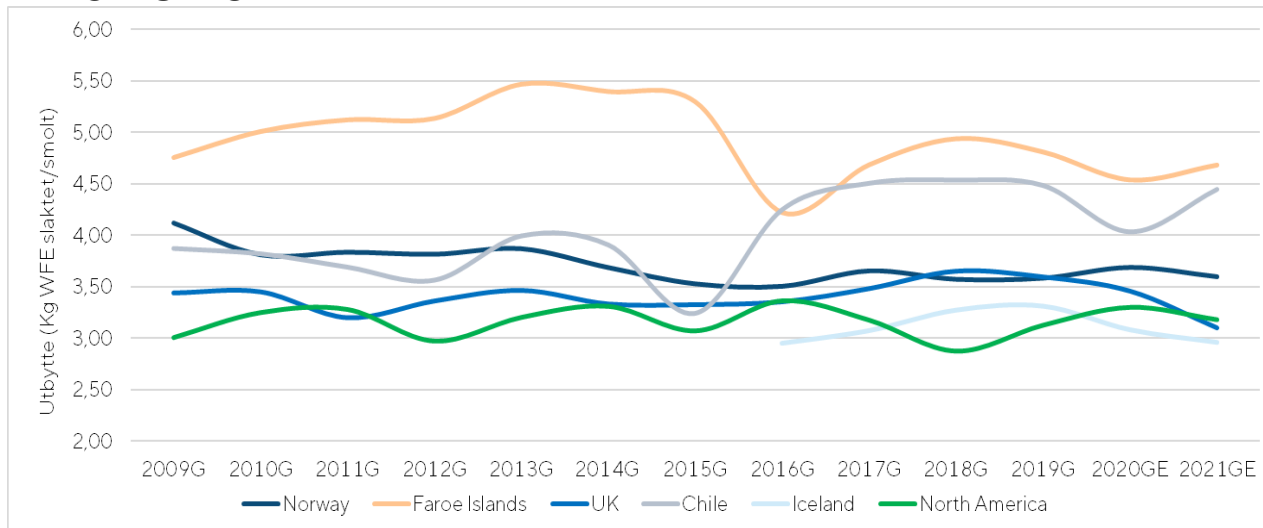
SLAKTEVEKT

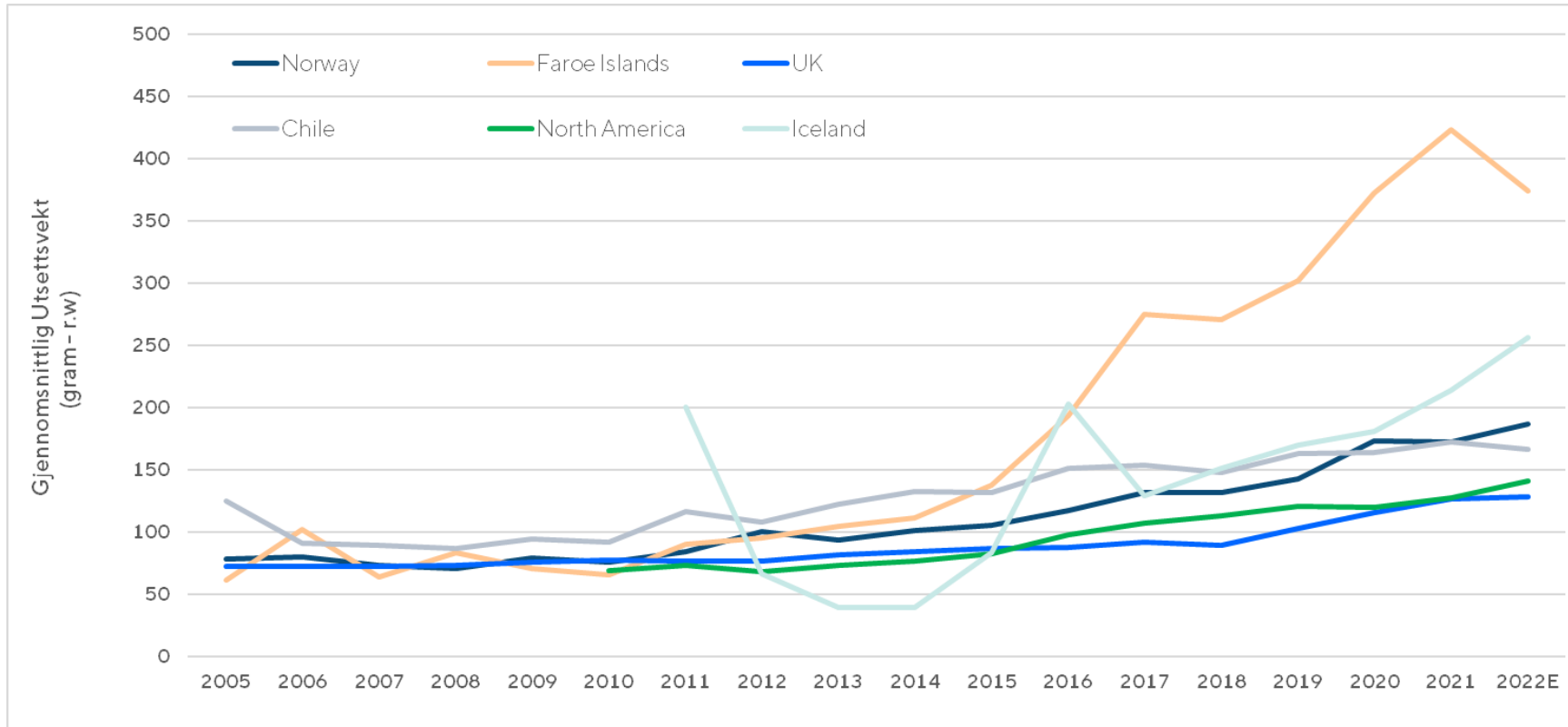
SVINN

SMOLTUTBYTTE

Utsettsvekter Smolt; Atlantisk laks - Per utsetts-år

Ulike produksjons-regioner;

Noe ulik prisdynamikk, men..

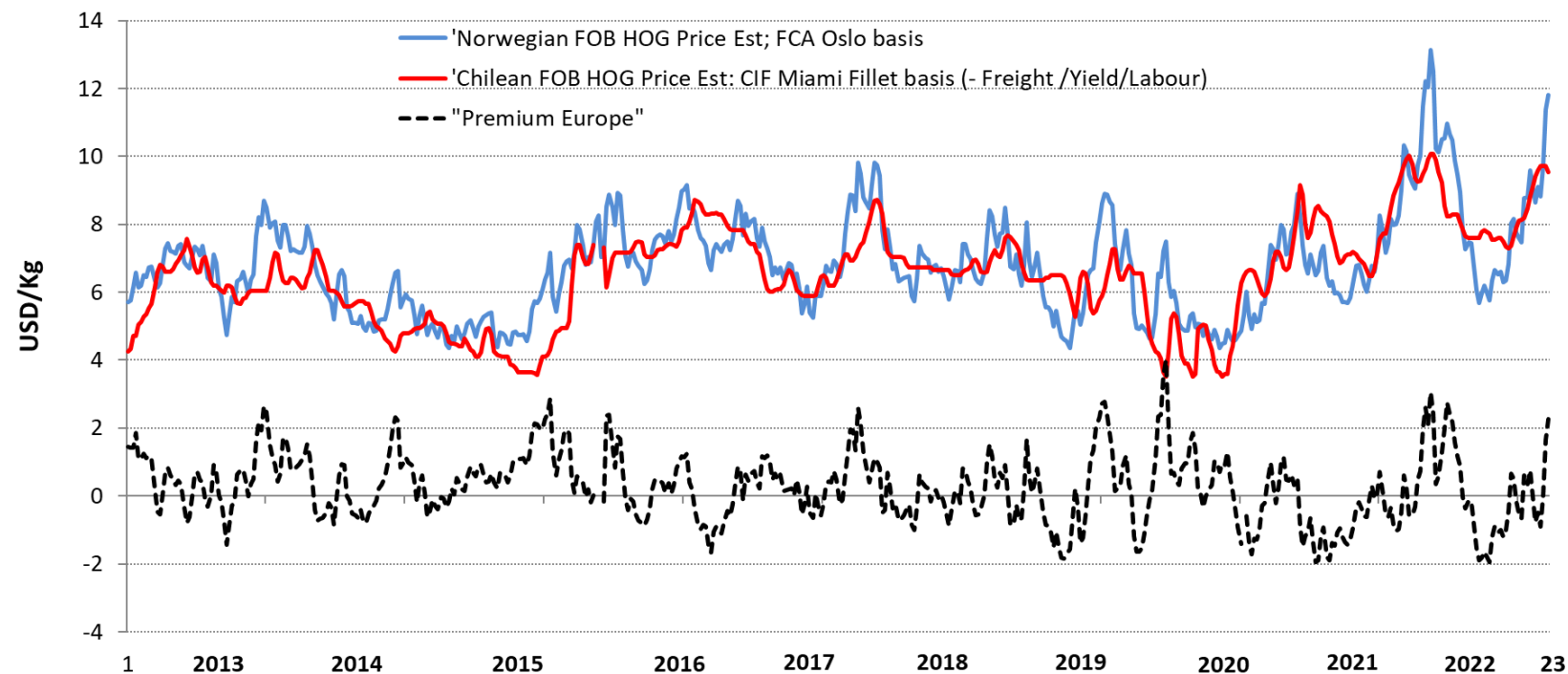
Like store forskjeller på:

- **Kontrakt versus Spot**
- **Hel fisk vs. VAP**
- **Sluttmarked / Salgskanal**

«Global pris-dynamikk på Atlantisk laks» ?

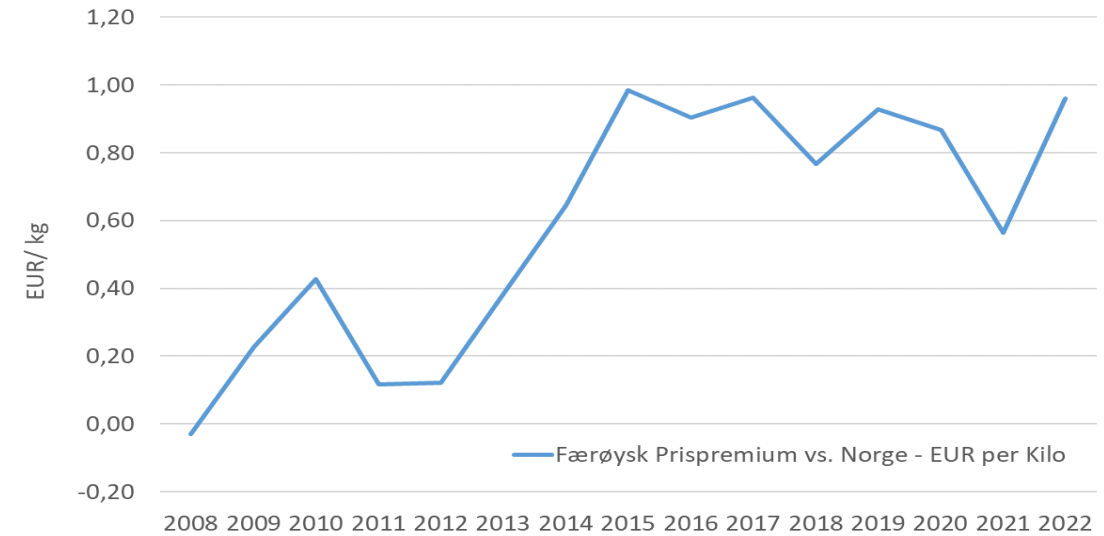
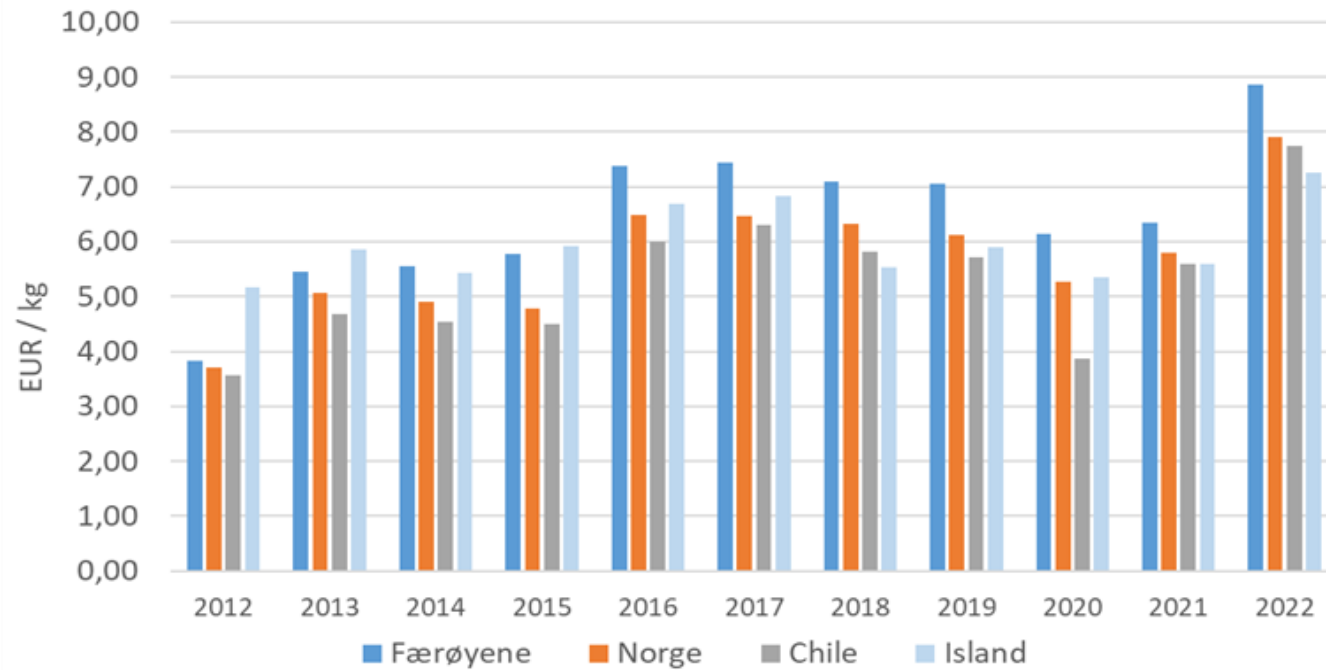
Ja, - men store variasjoner og forskjeller;

Geografi, størrelse, segment, produkter, sesong og spot/kontrakt...

Prisdynamikk - Fersk hel laks

Prisoppnåelse – FOB eksport-nivå i EUR / Kilo

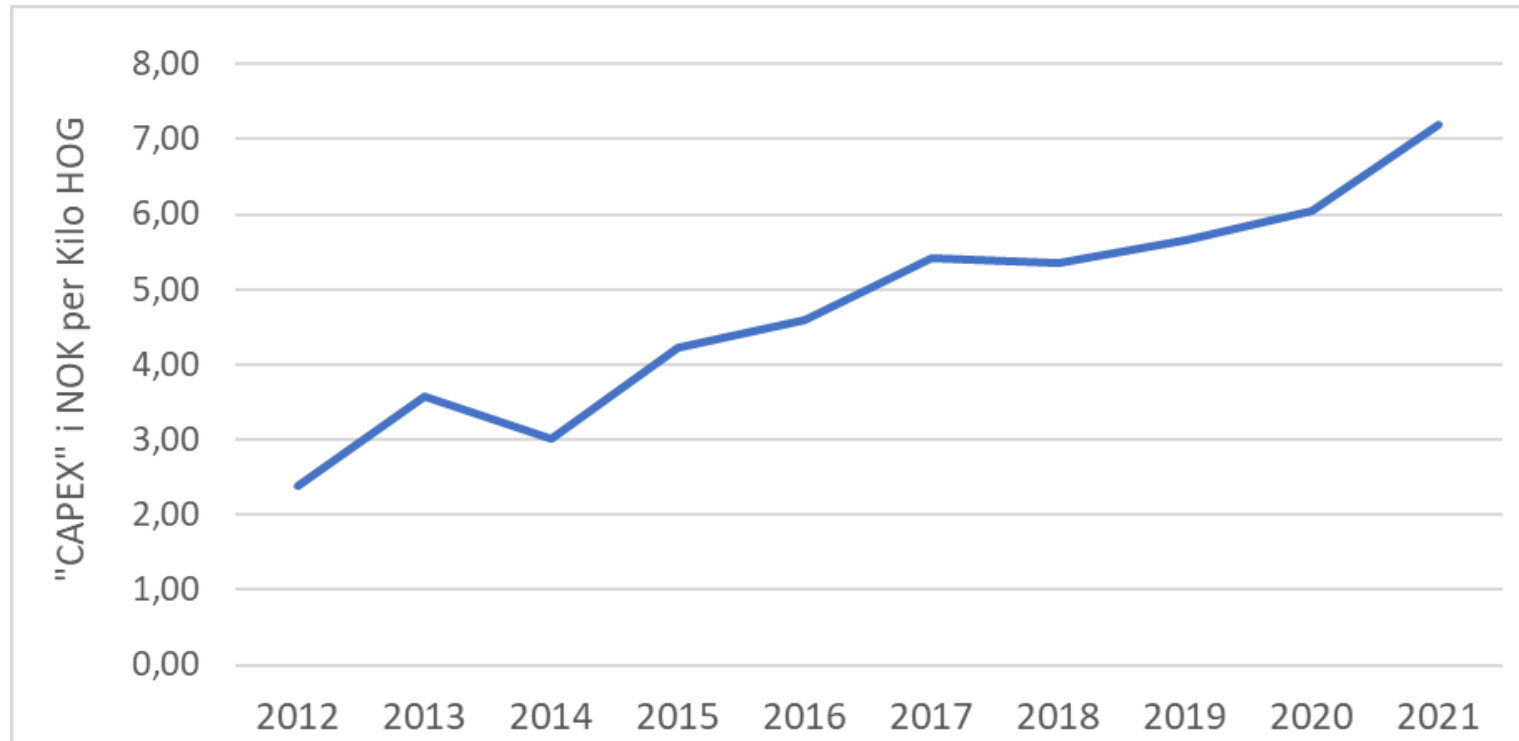
- Et «dyrere» produkt fra Færøyene
 - Stor fisk
 - Brand/Merkevare - Opplevd kvalitet ?
 - Nisje – Laks med «historie» ?

Hvorfor er det slik ?

- **Naturgitte forutsetninger ?**
- **Operasjonell / Strategisk dyktighet !**
- **Store investeringer – både de forebyggende og akutte...**
- **Myndighets-regulering, både tilstedeværelse og fravær av elementer**
- **Tilpasningsdyktighet, og «passe» størrelse; til å utnytte nisjesegmenter**

Bærekraftig vekst – Det koster stadig mer å vokse «Capex per kilo slaktet»

En «proxy» til et investeringsnivå i Norge per kilo laks slaktet

Årlig gjennomsnittlig vekst Capex/kilo:

+ 13 %

Årlig gj.snittlig vekst i slaktevolum:

+ 4,5 %

Er det forskjeller mellom regionene mtp. Investeringsnivåer; JA !!!

- Færøyene, Norge og nå senere Island – Utmerker seg som regioner med HØYE investeringsnivåer
- Inntjening fra Norge og Færøyene, - har i multinasjonale selskaper finansiert investeringer i andre regioner
- Vedlikeholds-, Oppgraderings- og Vekst-investeringer – Ulike behov og drivkrefter
- Færøyene – Er nok i toppsjiktet på hvordan investeringstakt er benyttet for å være i front , og i forkant...

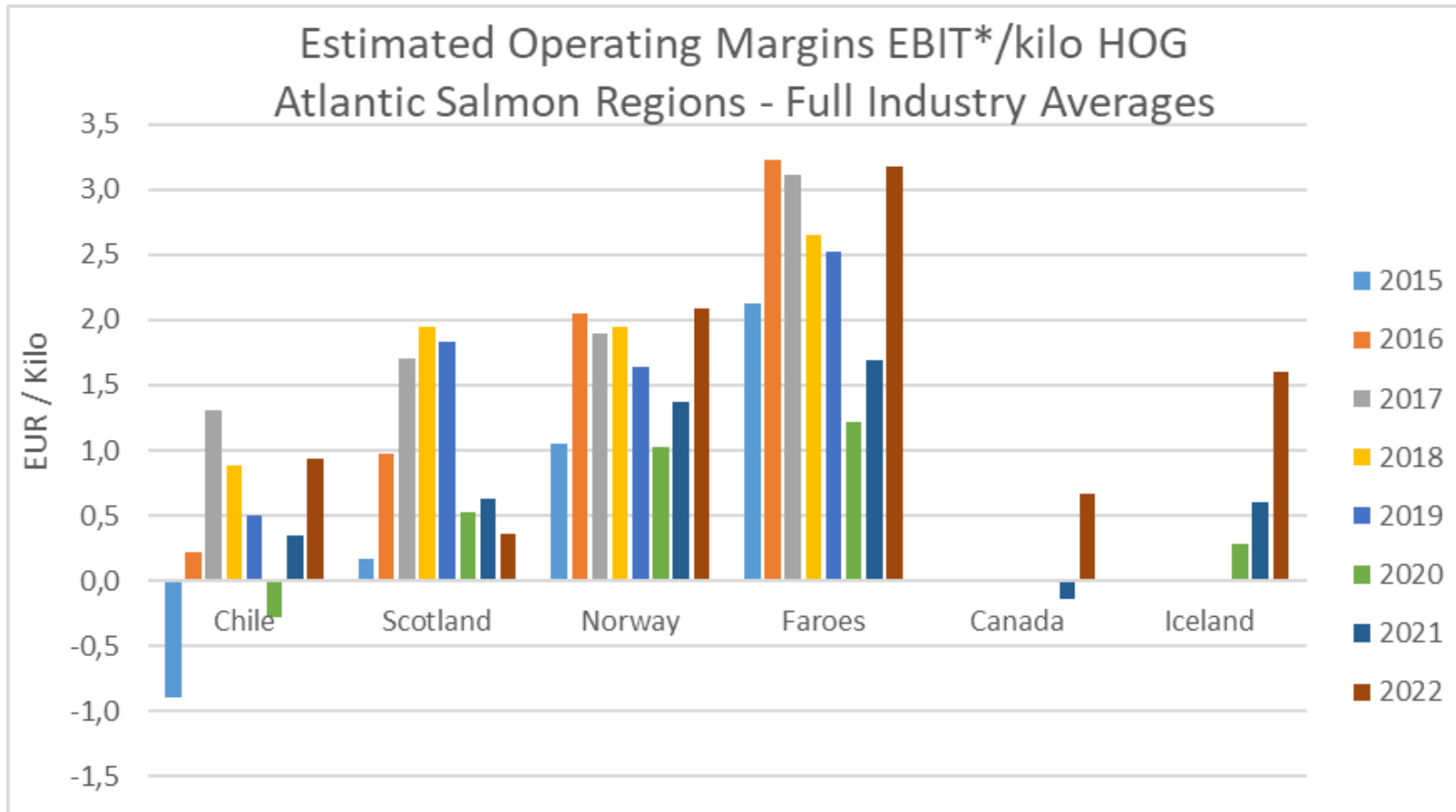
Ulike produksjons-regioner;

Noe ulik prisdynamikk, men..

Like store forskjeller på:

- **Kontrakt versus Spot**
- **Hel fisk vs. VAP**
- **Sluttmarked / Salgskanal**

Summen av «Best Performance» på flere elementer Har gitt resultater; Høye marginer – God Investeringskapasitet

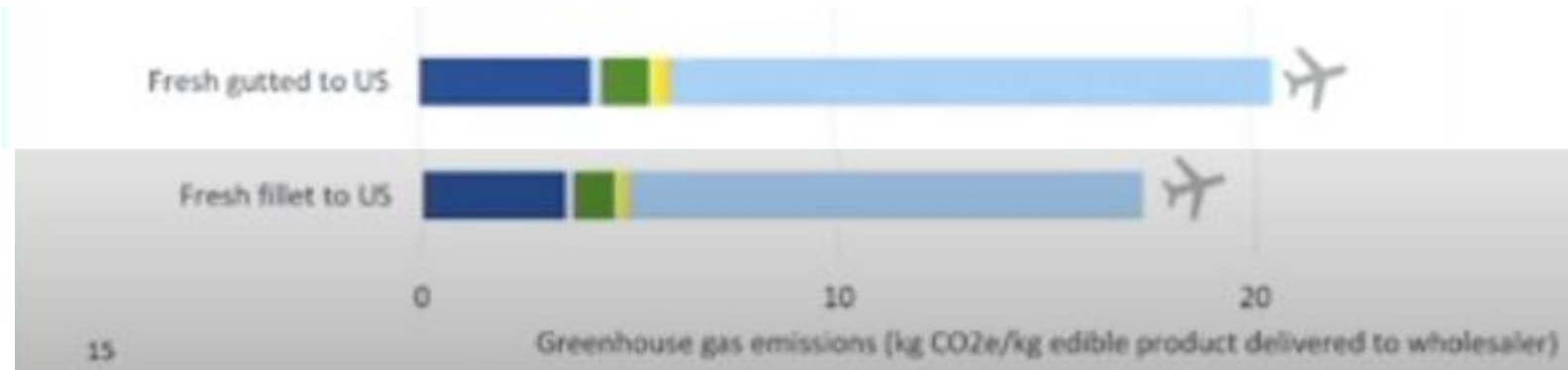
**Før eksportavgifter, slakteavgift, selskaps-skatt etc
Nominelle verdier – Omregnet til EUR / kilo HOG
2022 – Foreløpige estimater*

Men, hel fersk laks er bare et av mange produkter

Tilgjengelighet; på vikende front – En prisdriver for hel laks

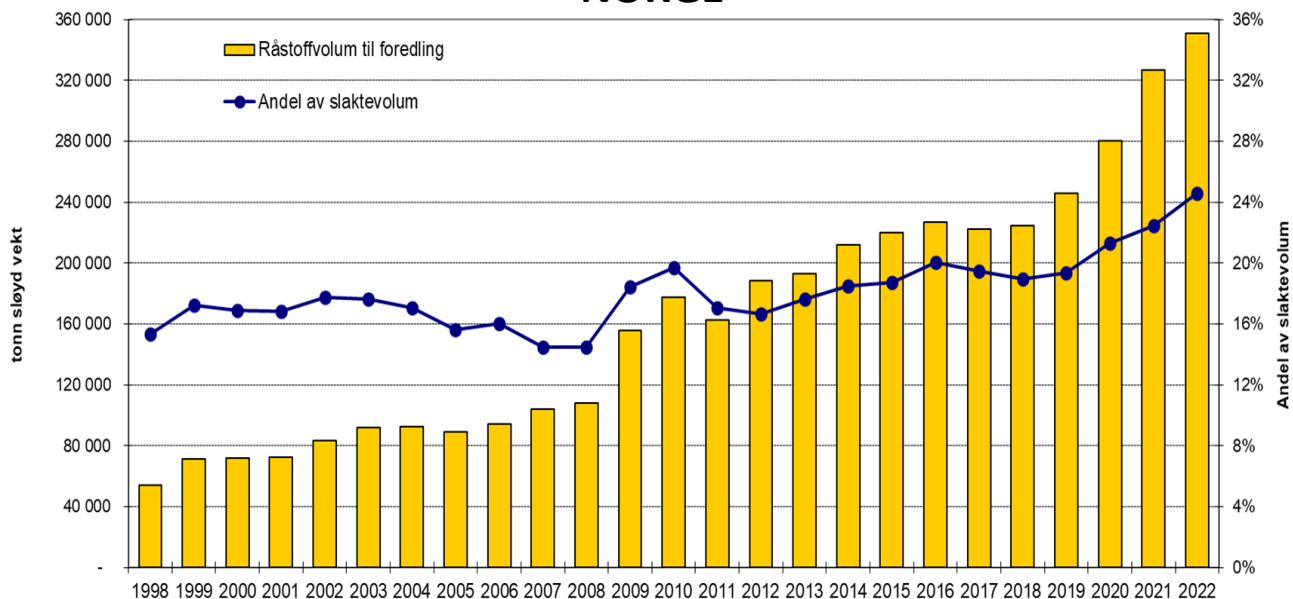
Mange drivere og grunner til Filet / VAP vs. Hel fisk

- *Bedre utnyttelse / Høyere verdi restråstoff*
- *Lavere fraktkostnad per kilo spiselig del*
- *Forutsetning for inngripen dypere inn i markedene*
- *Redusert fotavtrykk – Klimagass-utslipp*

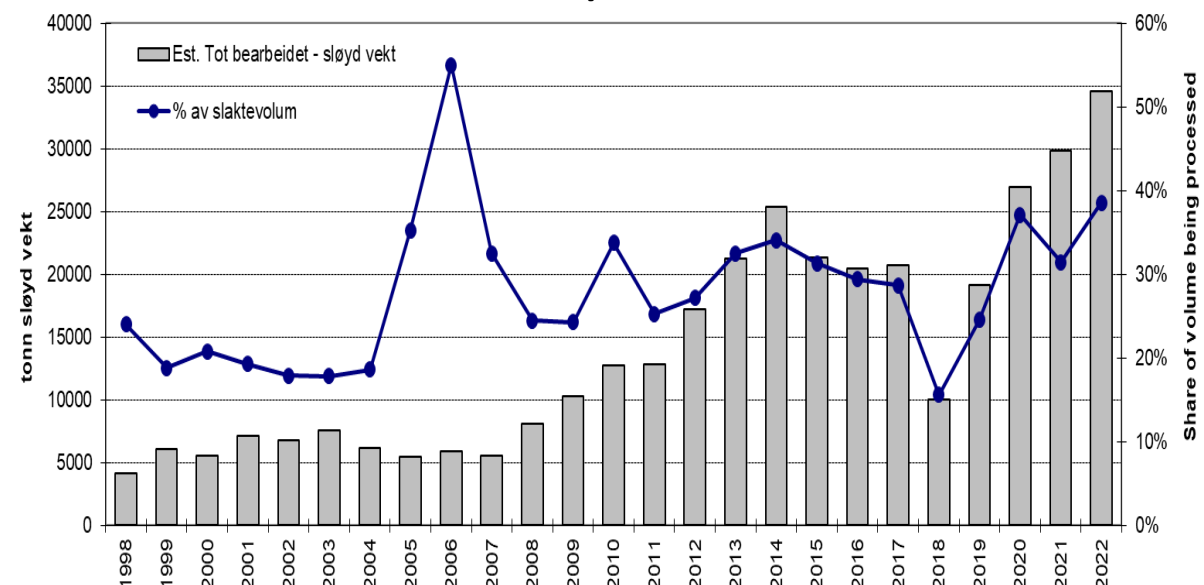

En økende andel av produksjon blir filetert

NORGE

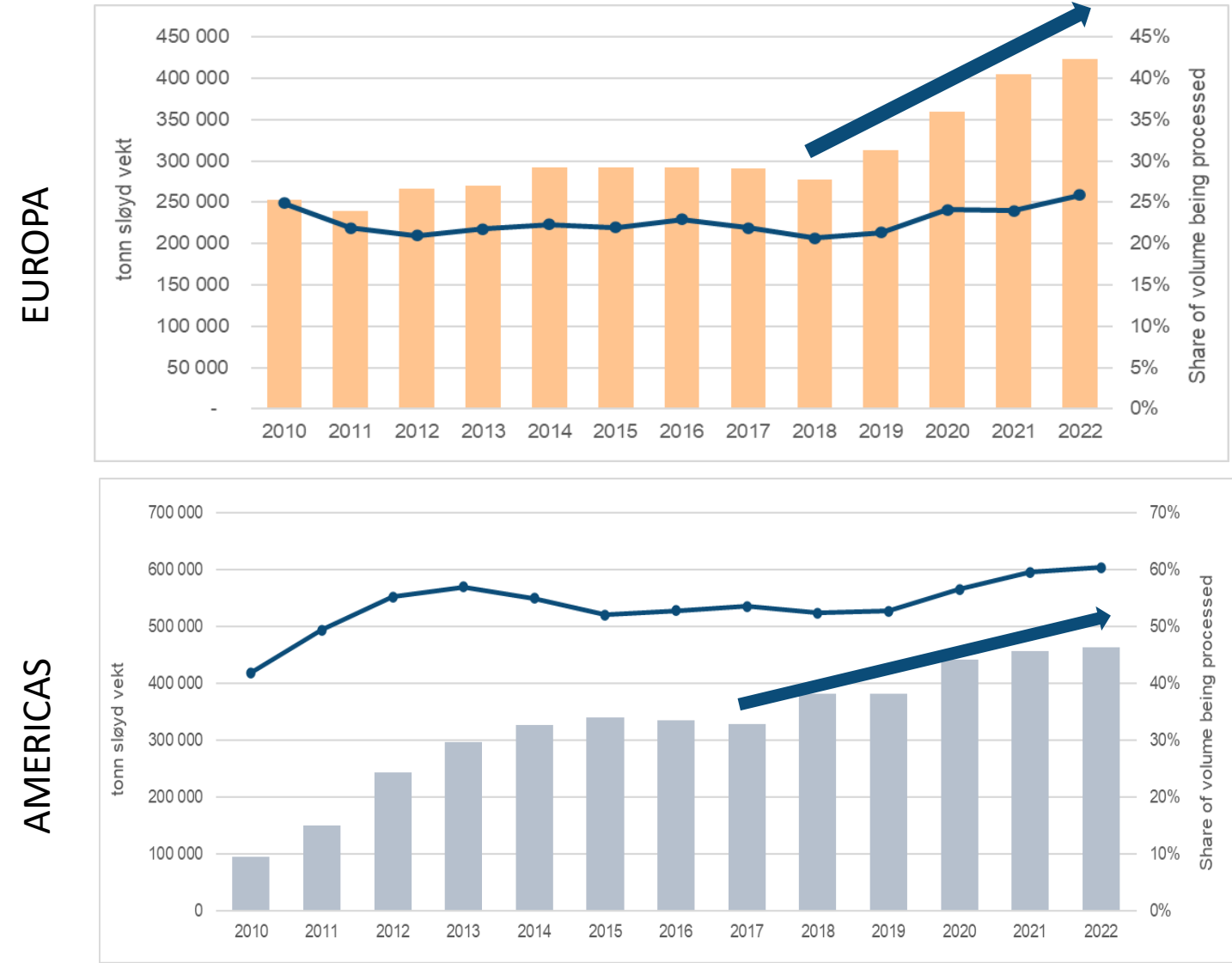

FÆRØYENE

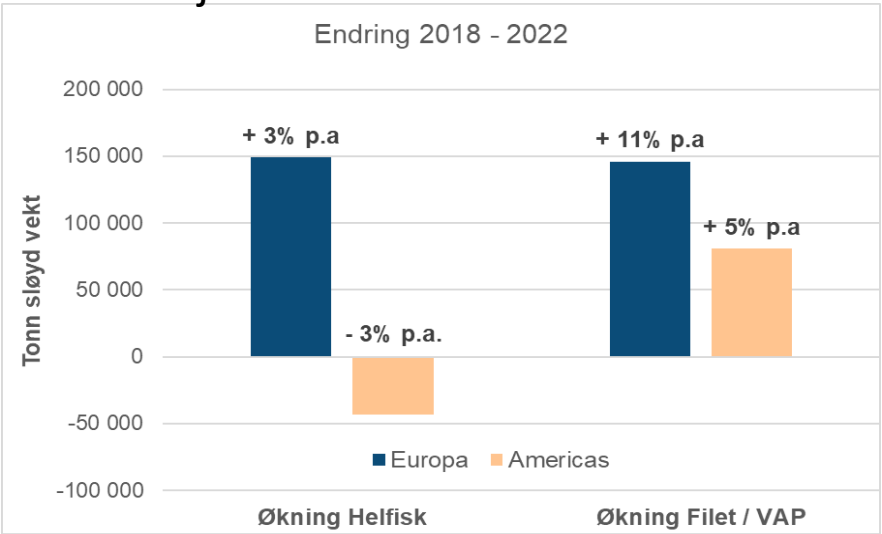

Marginal utbudsøkning – Økning skjer på foredlet

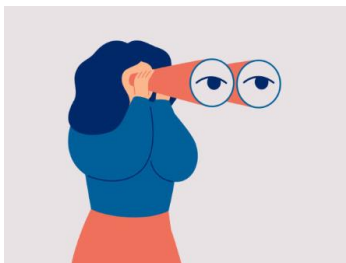
Hel fersk superior; Et «Manko-produkt»?

Hva har skjedd med tilgjengelige volum fra Produksjons-landene?

Fra Norge; «Look to the Faroes» ?

- Færøysk, omsetningsbasert modell bør utredes for Norge
- Færøysk modell – betydelig enklere å administrere...
- Mindre skadelig enn grunnrenteskatt...
- Men, regions-fordelte kostnadsnivåer, som terskelverdier i lavpris-perioder. Satser og nivåer «tilpasset» Norge
- **Totalt skattetrykk / Med andre avgifter – Blir for høyt....**
- **Norm-/referansepris; Beskrives reell inntekt godt?**
- Bekymret for effekt økt/uforutsigbart skattenivå vil ha på (helt nødvendige) investeringer

Fra Færøylene; «Look (partly) to Norway» ?

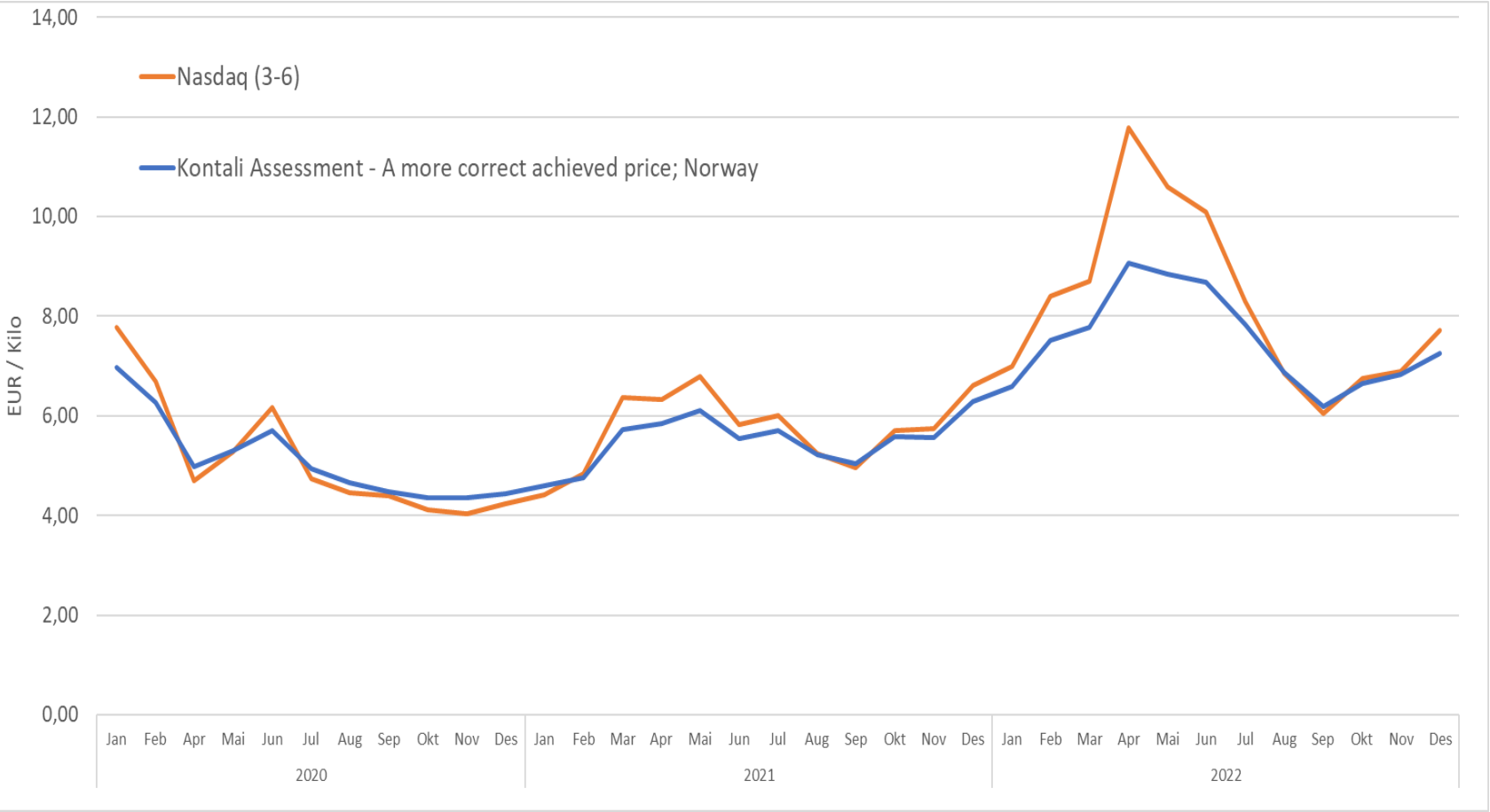
- Modellen gir omsetning basert på Norsk spotpris (normpris), og er dermed valuta-eksponert. Hensyntar ikke kontrakter og andre produkter enn fersk, sløyd superior.
- En økt; overskuddsbasert – selskaps-skatt mer hensiktsmessig?
- **Referanse-kostnad; Historisk og misvisende/feil Nivå.....**
- **Norm-/referansepris; Beskrives reell inntekt godt?**
- Bekymret for effekten økt og uforutsigbart skattenivå vil ha på (helt nødvendige) investeringer

En troverdig «Normpris» må reflektere reelle inntekter

En spotpris for dette ene produktet fra «øverste hylle», er ikke det!

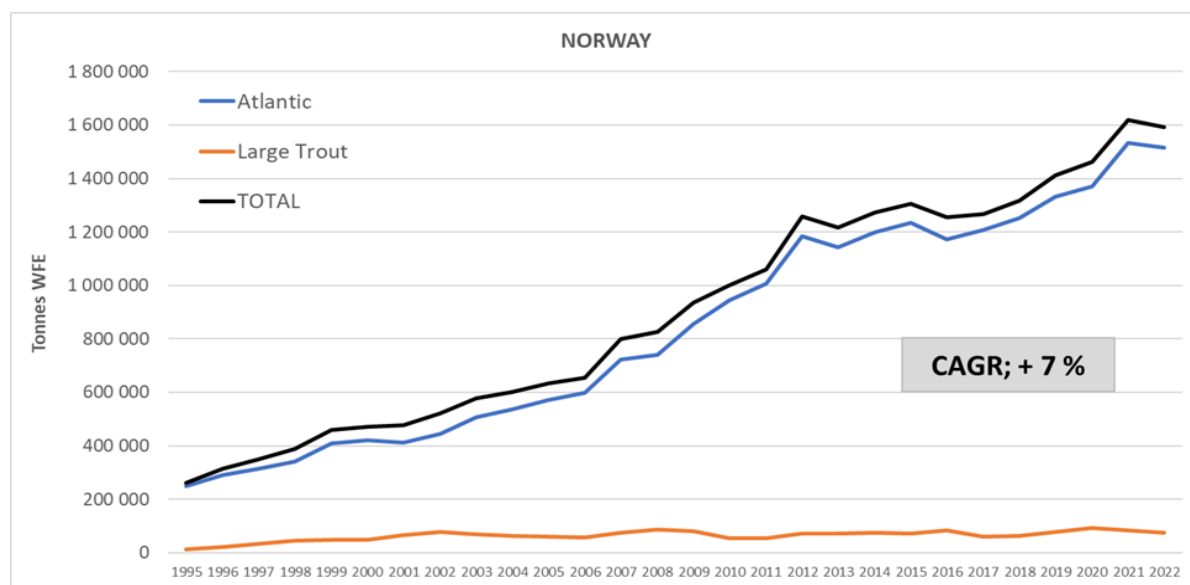
Men, vi tror det er mulig å finne noe bedre

Eksempel:

Vekst i lakseproduksjon fremover, vil være forbeholdt få regioner

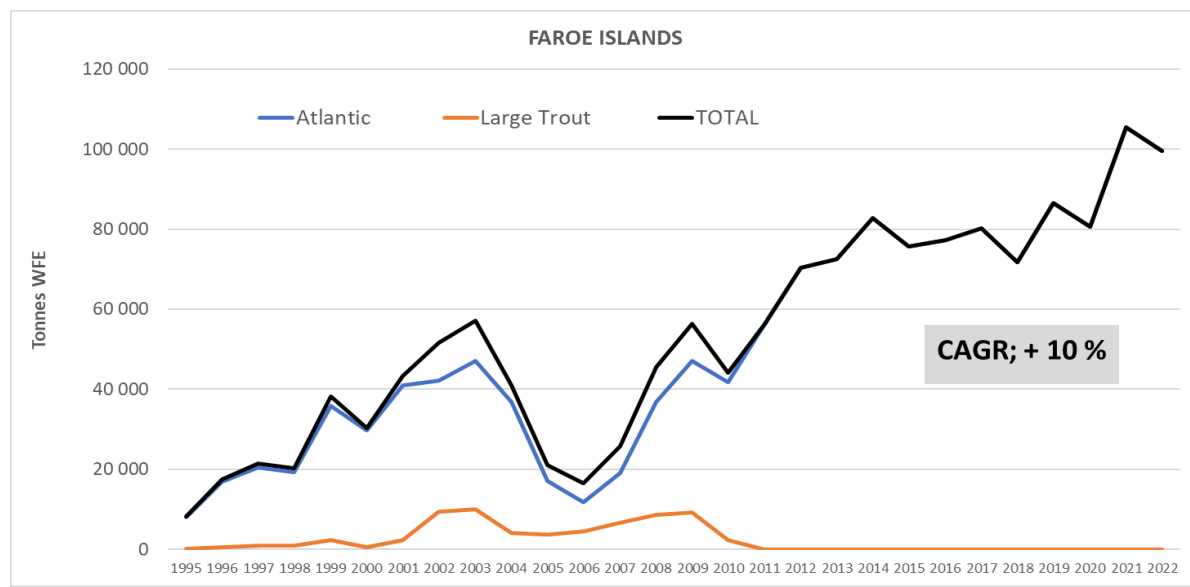
Hvordan vil fremtidens skattesubjekter i Norge og på Færøyene se ut ?

?

Uten vilje og evne til betydelige investeringer i teknologi, bærekrafts-tiltak og innovasjoner til bedret fiske-helse og -velferd - >

VEKST I AKTIVITET INNEN LAKSE-PRODUKSJON ER LANGT FRA EN SELVFØLGE!

**Noen avslutnings-tanker til temaet i
resten av dagens agenda,**

**Og til det videre arbeidet med
nytt skatteregime på Færøyene:**

Hva ligger foran oss de neste årene, Mtp utvikling i laksesektoren?

- Utfordringer knyttet til biologi, kvalitet og ikke minst luse-utfordringer, gjerne i skjærings-punktet mellom reguleringer, fiskehelse og fiskevelferd, er fortsatt og vil bli faktorer som bidrar mest til uforutsigbarhet og svingninger i utbud.
- Sammen med mindre og mindre rom for økt regulatorisk kapasitet for sjøbasert lakseproduksjon i eksisterende regioner, og flere potensielle investeringshemmende regulatoriske innslag (Skatt), vil tilbudsveksten være under press - fra en stabilt høy og høyere etterspørselsvekst.
- Vekst fra andre produksjonsteknologier kan bøte litt på dette, men ting tar tid. Kostnadsinflasjon bremser investeringer i slik kapasitet - for en gitt periode fremover, og mulig vekst i havbasert produksjon (spes. Norge) vil også kunne rammes av grunnrenteskatt og effekter..

Oppsummering – Innspill....

- En «riktig» innretning, og «riktig» nivå på skatteskjerpelser på Færøyene, vil være avgjørende for om næringen i de neste ti-årene vil befinne seg i klassen med «vekst-vinnere» eller -tapere, og vil også kunne påvirke hvorvidt Færøyene fortsatt er og blir «Performance-vinneren» innen laks?
- Ta lærdom av de mange «feil» som er gjort i prosess med innføring av grunnrenteskatt i Havbruk i Norge, og se til mangfoldet av hørings-svar, som belyser problemstillinger. Ikke undervurdér det fremtidige investeringsbehovet for å ivareta dagens aktivitets-nivå, langt mindre nødvendigheten for å videreutvikle og bygge en større og mer bærekraftig sektor
- Selv om laksenæringen er en sektor som med stor sannsynlighet vil tåle å bidra mer til fellesskapet enn tilfellet har vært de siste årene, forstå og anerkjenn risikofaktorene som ligger i biologi, fiske-helse/-velferd, global markeds-dynamikk, valuta, og i verdikjede-kompleksitet.

LYKKE TIL !

KONTALI

Ragnar Nystøyl

RN@kontali.com

+47 412 32 112

Systemizing the world of aquaculture and fisheries